

NEDELJA

5. septembar 2014

NEDELJNI PREGLED VAŽNIJIH DOGAĐAJA U SVETU NAFTI I GASA

**ЖИВОТ НИКАД
НЕ МОЖЕ ДА СТАНЕ**

Енергија живота

SADRŽAJ:

- EC odobrila posao između Rosnjefta i Morgan Stanley-a [OVDE](#)
- Rosnjeft i Exxon počeli i drugi projekat uprkos sankcija [OVDE](#)
- Sankcije i na postojeće naftne projekte u Rusiji? [OVDE](#)
- Lukoil najavljuje rezanje capex-a zbog opšte neizvesnosti [OVDE](#)
- Halliburton plaća 1,1 mlrd \$ zbog zagađenja Meks.zaliva [OVDE](#)
- Revolucionarna tehnologija kontrole naftovoda [OVDE](#)
- Shell hoće da buši na Arktiku [OVDE](#)
- Iran se ne sme odlučiti na blokadu Hormuza [OVDE](#)
- Morgan Stanley ulazi u biznis sa gasom [OVDE](#)
- EU će do 15. septembra odlučiti o gasovodu OPAL [OVDE](#)
- Bugarska svojim gasom pokriva tek 5% potreba [OVDE](#)
- Rumunski Petrom prodaje petinu bezinskih stanica [OVDE](#)
- Akcija Ine više nema u Londonu [OVDE](#)
- Zajednička izjava vlade Hrvatske i MOL-a [OVDE](#)

Rosnjeft i Exxon počeli i drugi projekat uprkos sankcija

MOSKVA - Ruski Rosnjeft najavio je zajednički istraživački projekat s američkim Exxon Mobil-om na Laptevskom moru na severu Sibira, uprkos američkim sankcijama Rusiji, uvedenim zbog ukrajinske krize. Dve kompanije su počele zajedničke radove na dva naftna bloka površine 200.000 kvadratnih kilometara. Radovi treba da traju do oktobra, navodi se u saopštenju ruske državne naftne kompanije. Rosnjeft je u julu pridodat spiku ruskih kompanija koje podležu američkim sankcijama. Ruski naftaš je početkom avgusta započeo drugi projekat s Exxonom na Karskom moru, takođe na severu Sibira, zapadno od Laptevskog mora. **Bloomberg**

BRISEL – Evropska komisija odobrila je prodaju dela trgovačkog naftnog sektora banke Morgan Stanley ruskom Rosnjeftu.

U saopštenju od 4. septembra Komisija navodi da „predložena akvizicija ne predstavlja pretnju konkurenciji jer su veoma ograničena preklapanja poslova dve strane na raznim tržištima naftnih proizvoda na Evropskom ekonomskom području, gde će i posle ovog spajanja ostati jedan broj jakih igrača“. **AFP**

Lukoil najavljuje rezanje capex-a zbog političke neizvesnosti

MOSKVA – Lukoil planira da smanji kapitalne investicije zbog ekonomske i političke nestabilnosti, kazao je prošlog petka potpredsednik kompanije Leonid Fedun. Lukoil nije direktno pogođen sankcijama Zapada protiv Rusije, ali trpi posledice koje je to izazvalo po kamate na međunarodnom finansijskom tržištu i zbog ukupnog usporavanja ruske privrede, prenosi **Reuters**. „Preporučiću kolegama da smanjimo investicioni program i akumuliramo keš“,

prenosi **Interfax** reči Feduna (foto), koji je uz čelnika kompanije Vagita Alekperova i jedan od vodećih akcionara Lukoila. Viši potpredsednik Aleksandar Maticjin rekao je da kompanija namerava da smanji kapitalne izdatke za dve milijarde dolara počev od 2015. U prvih šest meseci godine Lukoilov capex je iznosio 7,7 mlrd.\$, od čega je četvrtina otišla na poslove u inostranstvu.

Inače ova druga po veličini ruska naftna kompanija saopštila je 29. avgusta da je u drugom kvartalu njen neto profit uvećan 13% na godišnjem nivou, na 2,4 mlrd.\$, usled rasta proizvodnje nafte.

GORIVO NOVE GENERACIJE

Njima je potrebno gorivo, a Vama maksimalna snaga.

Sankcije i na postojeće naftne projekte u Rusiji?

BRISEL – Nove sankcije protiv Rusije koje ove nedelje treba da usvoji Evropska unija mogle bi uključiti proširivanje restriktivnih mera u oblasti izvoza naftne tehnologije za istraživanje i proizvodnju, uključujući podršku tehničkim ekspertskim grupama koje rade na postojećim projektima, objavila je u utorak češka novinska agencija **ČTK**. Agencija navodi da je vlada Češke dobila predlog liste novih sankcija koje je pripremila Evropska komisija. Prema najavi, nove sankcije, koje uključuju i oblasti zabrane izvoza u Rusiju roba koje imaju kako vojni, tako i civilni karakter, EU bi trebalo da usvoji u petak, 5. septembra.

Revolucionarna tehnologija kontrole naftovoda

NJUJORK - Nadgledanje i otkrivanje korozije u naftovodima najčešće se obavlja uz pomoć tzv. „svinja“, mašine koja putuje unutar cevi tragajući za problemom. Nova generacija, poznata pod

imenom „pametnih svinja“, daje izveštaj o stanju na naftovodima, poput postojanja pukotina, korozije ili trošenja metala. Operator dobija ove informacije u kontrolnoj prostoriji i šalje radnike da isprave problem. Međutim, ova tehnologija zahteva od operatera da zaustave transport dok „svinja“ radi svoj posao, pa se razvila alternativna tehnologija uz pomoć niza senzora koji se postavljaju sa spoljne strane cevi. Specijalizovana kompanija

Fox-Tek koristi taj sistem za detekciju korozija, kao i sistem optičkih kablova za otkrivanje iskrivljenja, nategnuća i drugih problema na naftovodima. Kompanija je međutim nedavno došla do istinske inovacije u ovom poslu razvivši paket analize podataka. Kompanije koje koriste pametne svinje po pravilu utroše mesece u analizi dobijenih podataka, ali je Fox-Tek razvio software koji omogućava neprekidnu automatsku analizu podataka. Fox-Tekovi senzori, naime, prikupljaju podatke i automatski šalju kompaniji poverljive podatke o svemu što je potrebno da zna – temperaturi, pritisku, suženjima, stepenu korozije itd, u obliku prigodnih grafikona i dijagrama. Time eliminiše potrebu za armijom ljudi koja na terenu obavlja inspekciju i potom se vraća u bazu radi analize podataka. *Seeking Alpha*

 Transnafta

Halliburton plaća 1,1 milijardu dolara zbog zagađenja Meksičkog zaliva

NJUJORK - Nakon što je britanski naftni kolos BP pre dve godine pristao da plati 7,8 milijardi dolara odštete zbog zagađenja Meksičkog zaliva izlivanjem nafte, u utorak je američka firma Halliburton pristala da plati 1,1 milijardu dolara odštete zbog te ekološke nesreće. U

eksploziji naftne platforme Deepwater Horizon uz obalu Louisiane 2010. stradalo je 11 radnika a nafta se mesecima izlivala iz bušotine u Meksički zaliv uništavajući riblji fond, zagađujući obalu i ugrožavajući ribarstvo u tom delu SAD. Odšteta će biti isplaćena ribarskoj industriji i drugim žrtvama nesreće. Halliburton je osiguravao cement za gradnju bušotine i prošle godine je priznao da je uništio računarske simulacije koje su inženjeri izradili posle nesreće. *dpa*

Shell hoće da buši na Arktiku

NJUJORK - Royal Dutch Shell je predstavio novi plan za bušenje u području Arktika, od obale Aljaske, nešto više od godinu dana pošto je obustavio taj program posle više razočaravajućih pokušaja pronalaženja ležišta nafte. Plan izrade dve bušotine na leto 2015. godine u potencijalno naftom bogatom području ovog ekološki osetljivog regiona nije finalna odluka, rečeno je iz kompanije agenciji *AFP*. Ako sprovedemo plan, istovremeno će se bušiti na dva mesta uShell-ovom prospektu Burger u moru Čukči, rekao je portparol kompanije Curtis Smith. Shell je sproveo dva istražna bušenja u 2012. i godinu dana kasnije obustavio operacije posle više problema koju su pratili ove poslove i sukoba sa ekološkim organizacijama zabrinutim za posledice po more Čukči.

**ЗАШТО АВИОН
ЛЕТИ ТАКО ВИСОКО?**

Енергија живота

Iran se ne sme odlučiti na blokadu Hormuza

TEHERAN - Iran nema više nameru da realizuje ranije pretnje i blokira transport nafte Hormuškim tesnacem, kuda ide petina svetskog izvoza ove strateške sirovine, jer bi time naškodilo sopstvenim interesima, ocenjuju američki eksperti. Ova opcija je aktuelizovana posle nedavnog ubistva jednog iranskog eksperta za nuklearnu energiju, za šta Teheran optužuje američke i izraelske službe bezbednosti. Michael Eisenstadt iz vašingtonskog instituta za Blisko-istočnu politiku objašnjava da Teheran ne bi išao na ovu opciju dok god može da izvozi nešto nafte. Osim toga, oni tim putem i uvoze bezmalo sve svoje proizvode. On je na jednoj konferenciji u Vašingtonu rekao da je zbog toga verovatnija opcija da bi se Iran opredelio za uznemiravanje američkih vojnih snaga u Persijskom zalivu. *middle-east-online*

GAS

Morgan Stanley ulazi u biznis sa gasom

NJUJORK - Američka banka Morgan Stanley namerava da izgradi jedno od prvih postrojenja za izvoz američkog komprimovanog prirodnog gasa (CNG) čime bi se opet vratila trgovanju fizičkim robama. Kako ekskluzivno doznaje *Reuters*, banka će u Teksasu izgraditi i upravljati postrojenjem godišnjeg kapaciteta 1,7 milijardi kubnih metara. Nakon što dobije odobrenje ministarstva, Morgan Stanley u dokumentu tvrdi da će pogon biti gotov za godinu dana. Prema pisanju Reutersa, gas bi se izvezio u srednjeameričke države s kojima SAD ima potpisan ugovor o slobodnoj trgovini. Morgan Stanley je uz Goldman Sachs jedina banka s Wall Streeta koja ima dozvolu za upravljanje infrastrukturom za proizvodnju i skladištenje sirovina. Prema tvrdnjama upućenih izvora, banka planira da zaradi dvostruko više od cene po kojoj će kupovati gas.

СВЕТ ОКО НАС ПОКРЕЋЕ ЕНЕРГИЈА,
НАЈБОЉА ЈЕ ОНА КОЈА ГА ЧУВА.

ЈП "СРБИЈАГАС"

Народног фронта 12, Нови Сад, Србија
Тел: +381 21 481 1549; +381 21 481 2703
Факс: +381 21 481 1305
www.srbijagas.com

EU će do 15. septembra odlučiti o eventualnom izuzeću za gasovod OPAL

JAKUCK - Evropska komisija će do 15. septembra odgovoriti na zahtev Rusije da odobri

korišćenje gasovoda OPAL punim kapacitetom (od 36 milijardi kubnih metara godišnje), saopštio je na press konferenciji u ponedjeljak ruski ministar energije Aleksandar Novak. On je rekao da je o tome 29. avgusta razgovarao sa evropskim kolegom Ginterom Etingerom koji mu je obećao da će odluka biti doneta do pomenutog datuma. Novak je dodao da bi se ovim poboljšala situacija

snabdevanja Evrope gasom mimo Ukrajine uoči zime. OPAL je povezan sa rusko-nemačkim gasovodom Severni tok, ali je njegov kapacitet transporta Gaspromu ograničen na 50% u skladu sa evropskim propisima koji zahtevaju da se preostalih 50% prepusti na korišćenje konkurentskim kompanijama. Kakoe je jedini pravac snabdevanja OPAL-a Severni tok, Rusija i Nemačka su tražile od EK da izuzme ovaj gasovod koji ide do Češke od pravila Trćeg energetskog paketa EU.

Bugarska svojim gasom pokriva tek 5% potreba

SOFIJA - Bugarska iz domaće proizvodnje pokriva manje od 5% gasa koliko se u toj zemlji potroši, pokazuju rezultati izveštaja bugarske gasne firme Bulgargaz za prvih šest meseci 2014. godine. Bulgargaz izveštava da je u prvoj polovini 2014. iz domaćih izvora proizvedeno tek 64 mil. m³ gasa, što je za 1/3 manje u odnosu na isto razdoblje 2013. Uvoz gasa iz Rusije 2014. godine ima 88,2% udela, a iako se taj udeo nešto smanjio u odnosu na 2013, a količina uvezenog ruskog gasa od 1,22 mlrd. m³ je zapravo porasla za 3% u odnosu na isto razdoblje 2013. Preostali udeo potrošenog gasa od oko 100 mil. m³ čini uvoz od nemačke firme Wintershall i on je upumpan u podzemno skladište Čiren. Bugarska je u prvoj polovini 2014. uvezla 1,39 mlrd. m³ gasa, što je za 10% više nego 2013. u istom razdoblju. **Novinite.**

OMV Petrom prodaje petinu mreže u Rumuniji

BUKUREŠT - Najveća rumunska naftna firma Petrom (deo austrijske grupacije OMV) planira prodaju dela mreže benzinskih stanica koje ne zadovoljavaju standarde u pogledu prodatih količina goriva. Petrom će verovatno ponuditi na prodaju 90 - 100 stanica, od ukupno 540 koliko sada ima, javlja rumunjski dnevnik *Ziarul Financiar*.

Akcija Ine više nema u Londonu

ZAGREB - Na Londonskoj berzi od 3. septembra je ukinuto kotiranje akcija hrvatske Industrije nafte - Ina, saopšteno je iz te kompanije. Uprava Ine još početkom avgusta donela je jednoglasnu odluku o ukidanju programa globalnih potvrda o deponiranim deonicama (GDR), preneo je regionalni portal *Seebiz*. Razlog je to što je njihov broj značajno smanjen, sa 450.000 na 181 GDR, a i trgovanje njima praktično je prestalo, u proteklih 12 meseci nije bilo transakcija. Inini GDR-ovi kotirali su na ovoj berzi od 2006. godine.

Zajednička izjava vlade Hrvatske i MOL-a

ZAGREB - Mađarska naftna kompanija MOL mora da postupa u najboljem poslovnom interesu kompanije INA, navedeno je u zajedničkoj izjavi Republike Hrvatske i MOL-a. U slučaju prodaje svog vlasničkog udela u hrvatskoj kompaniji mora da osigura da kupac preuzme obaveze MOL-a. Ta izjava objavljena je 1. septembra na internet stranicama hrvatskog Ministarstva privrede, u kojoj se navodi da će MOL morati da preuzme sve moguće posledice presude Arbitražnog suda u Parizu. Arbitražni sud, utemeljen prema pravilima Komsije Ujedinjenih nacija za međunarodno trgovačko pravo (UNCITRAL), naložio je Hrvatskoj i MOL-u da objave zajedničku izjavu u kojoj će se, između ostalog, obavezati da to pitanje više ne spominju u javnosti, kako ne bi došlo do kontradiktornih izjava u medijima. U zajedničkoj izjavi se navodi i to da je Hrvatska 30. juna od suda zatražila određivanje privremenih mera protiv MOL-a. Između ostalog, traženo je izdavanje privremene sudske zabrane kojom bi se odredilo zamrzavanje akcionarskog udela MOL-a i korišćenje kontrole nad upravljanjem za smanjivanje ili zatvaranje rafinerija INA, otpuštanje radnika ili drugo delovanje koje bi štetilo poslovnim interesima hrvatske kompanije. Hrvatska vlada je 17. januara 2014. pokrenula arbitražni postupak protiv MOL-a pred UNCITRAL, nakon što je MOL 26. novembra 2013. pokrenuo odvojeni arbitražni postupak protiv Vlade Hrvatske pred Međunarodnim centrom za rešavanje investicionih sporova koji funkcioniše u sastavu Svetske banke. *Seebiz*

**ЗА ЕФИКАСНИЈЕ
И СИГУРНИЈЕ ПОСЛОВАЊЕ**
КВАЛИФИКОВАНИ ЕЛЕКТРОНСКИ СЕРТИФИКАТИ ПКС

Привредна комора Србије омогућила је својим члановима, свим привредним субјектима бесплатно издавање квалификованих електронских сертификата, помоћу којих можете из своје канцеларије да поднесете ПДВ пријаву, проверавате финансијски рејтинг свог и предузећа са којима сарађујете, оглашавате понуду и тражњу, поднесете царинску декларацију, пријаву и одјаву запослених.

Ова напредна, савремена и јединствена услуга Привредне коморе Србије омогућава предузећима и пословним људима сигурно електронско пословање, смањење трошкова, поједностављење процедура и повећање ефикасности у раду.

pkzca@pks.rs www.pks.rs/ca

У НАЈБОЉЕМ ИНТЕРЕСУ СРПСКЕ ПРИВРЕДЕ
www.pks.rs

**ПРИВРЕДНА
КОМОРА
СРБИЈЕ**